

Färdtjänst

Regler och tillämpningsföreskrifter

Dokumenttyp: Regler och tillämpningsföreskrifter
Fastställt av: VÄN
Fastställsedatum: VÄN 2006-10-24 § 86, KF 2009-12-16 § 220
Senast reviderat den: VÄN 2012-05-22 § 48
Dokumentansvarig: Ann Cajvert

Innehållsförteckning

1. VAD ÄR FÄRDTJÄNST.....	3
2. RÄTT TILL FÄRDTJÄNST – TILLSTÅND.....	3
3. FÄRDTJÄNST FÖR BARN.....	4
4. FÄRDTJÄNSTENS GEOGRAFISKA OMRÅDE.....	5
5. OMFATTNING OCH GENOMFÖRANDE.....	6
6. RESA I ANNAN KOMMUN – SÄRSKILD PRÖVNING.....	6
7. ÖVRIGA SAMHÄLLSBETALDA RESOR.....	7
8. LEDSAGARE.....	7
9. MEDRESENÄR.....	7
10. SJUKRESOR.....	8
11. INDIVIDUELLA BEGRÄNSNINGAR OCH VILLKOR.....	8
12. ÅTERKALLELSE ELLER ÄNDRING AV TILLSTÅND.....	8
13. SÄLLSKAPSDJUR VID FÄRDTJÄNSTRESOR.....	9
14. BÄRHJÄLP.....	9
15. EGENAVGIFTER OCH SÄRSKILDA KOSTNADER.....	9

1. Vad är färdtjänst

Färdtjänst (anropsstyrd trafik) är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken och skall bidra till att funktionshindrade personer ges samma förutsättningar som övriga kollektiv- trafikresenärer och skall i huvudsak behandlas som en trafikpolitisk fråga som kompletterande kollektivtransport. Genom ökad tillgänglighet i den ordinarie kollektivtrafiken skall möjlighet till normalisering förstärkas och behovet av särskilningslösningar minska. Enligt 3§ lag om färdtjänst anges följande:

3§

Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner.

Den allmänna kollektivtrafiken utgörs av bussar och tåg. I Alingsås kommun trafikeras tätorten och landsbygden huvudsakligen med bussar. Den regionala trafiken genomförs med bussar och tåg. Inom Västtrafik AB pågår ett arbete med att så långt som möjligt utföra trafiken med laggolvsbussar.

2. Rätt till färdtjänst – tillstånd

Den enskildes rätt till färdtjänst regleras i Lag (SFS 1997:736) om färdtjänst vars 6 och 7 §§ har följande lydelse:

§ 6

Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det.

Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd eller, om kommunens uppgifter enligt denna lag överlåts till trafikhuvudmannen i länet, av trafikhuvudmannen (tillståndsgivaren).

§ 7

Tillstånd till färdtjänst skall meddelas för den som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Tillämpningsföreskrifter

Färdtjänst är transporter som är särskilt anordnade för personer med fysiska eller psykiska funktionshinder. Är de allmänna kommunikationerna anpassade för funktionshindrade personer föreligger ingen rätt till färdtjänst. Resor med färdtjänst skall i likhet med den allmänna kollektivtrafiken i största mån samordnas. Enbart avsaknad av eller dåligt utbyggda allmänna kommunikationer utgör inte rätt till färdtjänst. Färdtjänstresa genomförs med taxibil eller specialfordon och endast av entreprenör som kommunen/utföraren har avtal med.

Enligt domstolspraxis och som anammats av flertalet av Sveriges kommuner är att om ett funktionshinder skall berättiga till färdtjänst krävs att det har en varaktighet om minst tre månader. Grunden för färdtjänst är enbart funktionshindret och dess konsekvenser för möjligheten att använda allmänna kommunikationer.

Hög ålder i sig utgör inte rätt till färdtjänst, ej heller svårigheter att bära kassar.

Alingsås kommun ansvarar för att färdtjänst anordnas endast för de egna kommuninvånarna, det vill säga de personer som är folkbokförda i kommunen.

Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan fått tillstånd till detta. Beslut om tillstånd för färdtjänst meddelas av vård- och äldreomsorgsnämnden efter utredning. Utredningen genomförs i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser.

Beslut om färdtjänst och de villkor som gäller skall meddelas sökanden skriftligt.

Vid avslag (helt eller delvis) på ansökan om färdtjänst skall detta skriftligt motiveras i beslutet och besvärshänvisning meddelas.

Beslut angående färdtjänst får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, med förvaltningsrätt som första instans. Prövningstillstånd krävs vid överklagan till kammarrätten.

3. Färdtjänst för barn

Färdtjänstlagen innehåller inga särbestämmelser för barn. Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Det betyder att en ansökan om färdtjänst för ett barn alltid skall prövas individuellt.

Enligt domstolspraxis sker bedömning huruvida barnet kan åka med allmänna kommunikationer tillsammans med vuxen eller inte. Mindre barn, vare sig de är funktionshindrade eller inte, reser dock inte ensamma med allmänna kommunikationsmedel, utan i sällskap med vuxen person. Detta innebär att funktionshindrade mindre barn, som kan resa med allmänna kommunikationer utan väsentliga svårigheter tillsammans med en vuxen person, normalt inte kan anses uppfylla färdtjänstlagens krav för tillstånd.

Funktionshindrade mindre barn med väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer tillsammans med *en* vuxen, t ex på grund av omfattande hjälpmedelsbehov, behov av vårdinsatser under resan eller ett utåtagerande beteende, har samma rätt till färdtjänst som vuxna. Det innebär att om svårigheterna att förflytta sig eller att resa är väsentliga och beror på funktionshindret och inte på åldern, skall tillstånd för färdtjänst beviljas.

Större barn samt ungdomar reser normalt på egen hand med allmänna kommunikationer. De skall därför bedömas på samma sätt som vuxna vid ansökan om färdtjänst.

Barnens vårdnadshavare skall vid behov själva tillhandahålla bilbarnstol eller bälteskudde.

Resor till och från skolan bekostas av barn- och ungdomsförvaltningen.

4. Färdtjänstens geografiska område

Generellt färdtjänstområde

Färdtjänsttillståndet gäller för resa inom Alingsås kommun samt till och från Alingsås kommun och ett bestämt resmål i följande kommuner:

Ale	Munkedal
Bengtsfors	Mölnadal
Bollebygd	Orust
Borås	Partille
Dals Ed	Skara
Essunga	Skövde
Falköping	Sotenäs
Färgelanda	Stenungsund
Grästorp	Strömstad
Gullspång	Svenljunga
Göteborg	Tanum
Götene	Tibro
Herrljunga	Tidaholm
Hjo	Tjörn
Härryda	Tranemo
Karlsborg	Trollhättan
Kungsbacka	Töreboda
Kungälv	Uddevalla
Lerum	Ulricehamn
Lidköping	Vara
Lilla Edet	Vårgårda
Lysekil	Vänersborg
Mariestad	Åmål
Mark	Öckerö
Mellerud	

Tillämpningsföreskrifter

Det generella färdtjänstillståndet gäller i första hand för resor inom Alingsås kommun samt till och från ett bestämt resmål i angivna kommuner.

Det generella tillståndet gäller sålunda inte för resor mellan olika resmål inom någon av de angivna kommunerna. För sådana resor gäller reglerna om resa i annan kommun.

Resor mellan andra kommuner utöver det generella reseområdet prövas alltid enligt lagen om riksferdtjänstresor.

5. Omfattning och genomförande

Färdtjänstillstånd utfärdas som tillsvidarettillstånd för personer över 80 år. För färdtjänstillstånd för personer under 80 år gäller en period om längst 5 år om bedömning inte är att funktionshindret är av sådan omfattning och varaktighet att tillsvidarettillstånd kan utges.

Om funktionshindret inte bedöms som stadigvarande omfattar färdtjänstillståndet den kortare period som kan anses skälig med hänsyn till funktionshindret.

Färdtjänstresan skall gå från en adress till en annan adress utan uppehåll. Resan får inte beställas med s k "via-adresser".

Resor i färdtjänsten samordnas i möjligaste mån. Beställningscentralen utför samordningen i samband med bokningen av resan. Samordningen kan innebära att ett fordon kan ha flera resenärer, där olika huvudmän bekostar resan.

Tillstånd till färdtjänst är personligt och färdtjänstresenären måste kunna legitimera sig vid resans genomförande.

Tillämpningsföreskrifter

Den färdtjänstberättigade måste själv ansöka om förnyat färdtjänstillstånd minst en månad innan det tidigare tillståndet löper ut. Detta gäller alla typer av tillstånd.

6. Resa i annan kommun – särskild prövning

Det generella färdtjänstillståndet får också nyttjas för resa i annan kommun efter särskild ansökan hos vård- och äldreomsorgsnämnden. Nämnden utfärdar därvid särskilt beslut för varje resa som beviljas med de villkor som gäller för resan.

Resa i annan kommun får endast genomföras med taxientreprenör med vilken kommunen har avtal om färdtjänstresor.

Kommunen debiterar kund separat för dessa resor.

I övrigt gäller de förutsättningar som anges i det särskilda tillståndet för resa i annan kommun.

Tillämpningsföreskrifter

Syftet med resor i annan kommun är att tillgodose det individuella behovet av resor på den ort man tillfälligt vistas. Färdtjänsttillståndet för resa i annan kommun gäller sålunda inte för resor mellan andra kommuner.

Ansökan om resa i annan kommun kräver särskild administrativ hantering/planering och måste lämnas in till vård- och äldreomsorgsförvaltningen senast 2 veckor före resan.

Tillståndet för resa i annan kommun kan också omfatta rätten till specialfordon, ledsagare ensamåkning och framsättesåkning.

Vid resa i annan kommun anger Alingsås kommun de entreprenörer kommunen har avtal med och resenären får därefter själv ta kontakt med denne för att anordna sin resa.

7. Övriga samhällsbetalda resor

För färdtjänstberättigade skolbarn får färdtjänst användas till och från fritidshem under förutsättning att föräldrarna själva av praktiska skäl uppenbarligen inte kan svara för resan.

För funktionshindrade barn med *förlängd plats i fritidshem* gäller rätten till färdtjänstresa till och från fritidshem oberoende av föräldrarnas praktiska möjligheter. Föräldraansvaret i detta sammanhang anses vanligtvis gälla till och med barnet fyller 12 år.

Till och från tillfälligt boende enligt LSS (t ex korttidsboende, familjehem).

8. Ledsgare

§ 8

Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver ledsagare under resorna, ska tillståndet gälla även ledsagaren.

Ledsagare kan beviljas vid färdtjänstresa när funktionshindret medför behov av hjälp under *själva* resans genomförande utöver den hjälp föraren/transportören kan ge.

Tillämpningsföreskrifter

Det är sålunda endast när färdtjänstresenären måste ha hjälpa av annan *under själva resan* som ledsagare kan beviljas. Att hjälp kan behövas före och efter resan utgör inte grund för att beviljas ledsagare.

Ledsagaren skall stiga på och av vid samma plats som färdtjänstresenären.

Den som själv är färdtjänstberättigad kan inte vara ledsagare.

Ledsagare reser utan kostnad.

9. Medresenär

Den färdtjänstberättigade får, i mån av plats i fordonet, ha *en* medresenär med sig under resan. Denne betalar sedvanlig egenavgift. Medresenär skall medfölja under hela resan och inte orsaka längre körsträcka än vad som är nödvändigt för färdtjänstupdraget.

Om det föreligger särskilda skäl får den färdtjänstberättigade ha med sig flera vuxna medresenärer under resan.

Färdtjänstresenär får, i mån av plats i fordonet, medtaga egna barn under 12 år. Avgifter betalas enligt gällande färdtjänsttaxa.

10. Sjukresor

Färdtjänsten omfattar inte sådana resor som ersätts av allmänna sjukförsäkringen (behandlingsresor till t ex läkare, distriktssköterska, sjukgymnast, utprovning av handikaphjälpmiddel, tandläkare och dagrehabilitering).

11. Individuella begränsningar och villkor

Utöver geografiskt område kan följande individuella begränsningar/villkor föreskrivas:

Färdtjänstillståndet kan begränsas för viss tid med hänsyn till funktionshindret.

Färdtjänstillstånd kan ges med följande förutsättningar med hänsyn till funktionshindret: *ensamåkning, framsättesåkning, hämtas eller lämnas vid eller i bostaden.*

Färdtjänstillståndet kan utformas att gälla vissa perioder under året (t ex vinterhalvåret november-april) med hänsyn till individuella förutsättningar.

12. Återkallelse eller ändring av tillstånd

Färdtjänstillståndet kan återkallas eller ändras om förutsättningarna för den enskilde för sådant tillstånd inte längre föreligger eller om kollektivtrafiken förändras så att resor med denna är möjliga.

Tillståndet kan också återkallas om färdtjänsten nyttjas för sådana resor som inte omfattas av tillståndet eller om färdtjänstresenären har ett förhållningssätt som medför att annan färdtjänstresenär skäligen inte kan medfölja i fordonet och därmed förorsakar fördyrade kostnader för kommunen. Samma gäller om färdtjänstresenär förorsakar upprepade kostnader för så kallade bomresor, framkörningskostnader eller saneringskostnader och rättelse inte skett trots påpekanden från kommunen.

Resor som uppenbart genomförts i strid mot gällande föreskrifter och villkor betraktas ej som färdtjänstresa. Om sådana resor genomförts faktureras färdtjänstresenären hela beloppet för resan. Detsamma gäller för resor där rätten till färdtjänst upphört eller återkallats.

Om färdtjänstresenär uppträder på ett sådant störande sätt att förarens arbetsmiljö eller säkerhet påverkas hanteras detta av entreprenören i enlighet med avtalet.

Tillämpningsföreskrifter

Återkallelse kan ske om resenären nyttjar färdtjänstillståndet för sådana resor som färdtjänsten inte avser, t ex sjukresor, resor till läkare, dagrehabilitering mm (se punkt 11).

Innan tillståndet återkallas skall kommunen försöka komma tillrätta med problemet genom samtal med den färdtjänstberättigade eller ställföreträdare för denne.

Vid beslut om återkallelse gäller förvaltningslagens bestämmelser.

13. Sällskapsdjur vid färdtjänstresor

Egna sällskapsdjur får medfölja vid färdtjänstresor.

Tillämpningsföreskrifter

Vid beställning av färdtjänstresa ska kund uppge att sällskapsdjur medföljer. Inga sällskapsdjur är tillåtna inne i kupén. Litet sällskapsdjur ska resa i bur och placeras i bagageutrymmet. Kund ska själv tillhandahålla bur. Stort sällskapsdjur ska placeras i bagageutrymmet - kund kan då inte ha med några hjälpmedel som tex rollator eller rullstol.

14. Bärhjälp

Färdtjänstresenär som till följd av sitt funktionshinder inte kan klara att ta sig till fordonet kan beviljas bärhjälp om transportören kan utföra insatsen.

15. Egenavgifter och särskilda kostnader

a) Egenavgifter

Egenavgiften vid färdtjänstresa grundar sig på Västtrafik AB:s kollektivtrafiktaxa (baspris) jämte ett påslag om 50%. Grunden för egenavgiften är den samma som för kollektivtrafiken, dvs. egenavgiften följer kollektivtrafikens zoner och taxsystem med differentierad prissättning. Färdtjänsten ger en högre servicenivå i och med att den erbjuder en transport från dörr till dörr och att utifrån detta kan avgifterna skiljas åt.

Vid nattaxa (kl 00:00-05:00) betalas en extra avgift om 30 kr. Egenavgiften vid resor under lördagar, söndagar, helgdagar och kvällar är densamma som under vardagar.

Färdtjänstberättigade barn under 7 år betalar ingen avgift. Ungdomar i åldern 7-19 år betalar egenavgift enligt kollektivtrafikens ungdomstaxa jämte ett påslag om 50%. Avgifterna för ungdomar gäller from den dagen barnet fyller 7 år och till den dagen man fyller 20 år.

Barn mellan 0-6 år betalar ingen egenavgift.

b) Särskilda kostnader

Om färdtjänstresenär förorsakar särskilda kostnader för resan, t ex kostnader för bomresor, sanering av fordonet eller fördyrade framkörningskostnader, svarar resenären för dessa kostnader om inte särskilda skäl föreligger.

Kommunen fakturerar färdtjänstresenären i efterhand.

Beslut om att resenären skall betala för särskilt uppkomna kostnader fattas av vård- och äldreomsorgsnämnden eller arbetsutskottet.